XXV tarptautinė mokslinė konferencija
XXV międzynarodowa konferencja naukowa

Tarp Baroko ir Apšvietos:
Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė XVIII amžiuje

Między Barokiem a Oświeceniem:
Wielkie Księstwo Litewskie w XVIII wieku

2026 m. gruodžio 2–4 d.
2–4 grudnia 2026 r.

Nacionalinis muziejus
Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai
Muzeum Narodowe – Pałac Wielkich Książąt Litewskich

Katedros a. 4, Vilnius

MAPPA GEOMETRYCZNA

Folwarku ANDREYKISZEK y wśi POKAL=NISZEK z zaściankiem WAYDGINIS Funduszowych Probostwa Szkudskiego

Folwarek A: czyni włok 8. mor: 5. Pręć: 95
Wieś B: czyni włok 19. mor: 7. Pręć: 150
Zaścianek C: czyni włok 4. mor: _ Pręć: 32
Suma Sumar: ABC: czyni włok 31. mor: 13 Pręć: 196

KLUCZ do MAPPY

Jan Waśkiewicz	1	Stanisław Zieliś	13
Wawrzyniec Kalinowski	2	Wawrzyniec Mościcki	14
Andrzey Węckus	3	Michał Zalinowski	15
Bartłomiey Butkus	4	Droga na Trubalce	16
Jerzy Nikard	5	Droga na Kiwile	17
Bartłomiey Kaulin	6	Droga do Szkud	18
Wiktoryn Jakutowicz	7	Droga do Szarek	19
Thomasz Loszkis	8	Sadzawka Waśkiewicza	20
Jakub Papsius	9	Stawiszcze Jakutowicza	21
Jan Nagalewski	10	Kuczajk Lendymo	22
Dominik Zypys	11	Jozeff Szytgak Leśniczy	23
Krzysztoff Sikorski	12		

PROGRAMA / PROGRAM

2026 m. gruodžio 2 d., trečiadienis / 2 grudnia 2026 r., środa

18.00–19.30
Valdovų rūmų muziejus, III manieristinė antikamera
Pałac Wielkich Książąt Litewskich, III Sala manierystyczna

18.00–18.10 **Konferencijos atidarymas, sveikinimo kalbos / Otwarcie konferencji. Przemówienia powitalne**

18.10–18.30 **Plenarinis pranešimas / Wykład wprowadzający**
Prof. dr. Irena VAIŠVILAITĖ (Vilniaus universitetas / Uniwersytet Wileński)
Barokas, Katalikiškoji Apšvieta ir Klasicizmas Lietuvos dailėje
Barok, Oświecenie Katolickie i Klasycyzm w sztuce Litwy

18.30–19.30 **Koncertas „Adomo Mickevičiaus „Krymo sonetai“ / Koncert „Sonety Krymskie” Adama Mickiewicza**

2026 12 02

2026 m. gruodžio 3 d., ketvirtadienis /
3 grudnia 2026 r., czwartek

9.00–17.20

Valdovų rūmų muziejus, Vestibiulio auditorija

Pałac Wielkich Książąt Litewskich, Audytorium

9.00–12.40 **I posėdis / I sesja. VIEŠOJI ERDVĖ. POLITINIS LAUKAS / PRZESTRZEŃ PUBLICZNA. POLE POLITYCZNE**

Moderuoja / Moderator dr. Ramunė ŠMIGELSKYTĖ-STUKIENĖ

9.00–9.15

Prof. habil. dr. Andrzej ZAKRZEWSKI (Uniwersytet Warszawski / Varšuvos universitetas)

Co warto zbadać? Subiektywny katalog problemów

Ką verta tyrinėti? Subjektyvus problemų katalogas

9.20–9.35

Dr. Marcin SWOBODZIŃSKI (Uniwersytet Gdański / Gdansko universitetas)

Bezkrólewie po śmierci Jana Sobieskiego w Wielkim Księstwie Litewskim w relacjach brandenburskiego tajnego radcy Johanna Reyera

Tarpuvaldžio Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje po Jono Sobieskio mirties atspindžiai Brandenburgo slapto tarėjo Johanno Reyjaus pranešimuose

9.40–9.55

Prof. habil. dr. Urszula KOSIŃSKA (Uniwersytet Warszawski / Varšuvos universitetas)

Kandydaci do tronu polskiego z Wielkiego Księstwa Litewskiego po śmierci Augusta II

Kandidatai į Respublikos sostą iš Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės po Augusto II mirties

10.00–10.15

Prof. habil. dr. Dariusz ROLNIK (Uniwersytet Śląski w Katowicach / Silezijos universitetas Katovicuose)

Hierarchia wartości elit szlacheckich czasów stanisławowskich – w poszukiwaniu portretu zbiorowego obywateli państwa polsko-litewskiego

Bajoriškųjų vertybių hierarchija Stanislovo Augusto valdymo laikotarpiu: Abiejų Tautų Respublikos piliečių kolektyvinio portreto beieškant

10.20–10.40 Diskusija / Dyskusja

10.40–11.00 Kavos pertrauka / Przerwa na kawę

11.00–11.15

Prof. habil. dr. Andrei MACUK (Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla PAN / Lenkijos mokslų akademijos Tadeuszo Manteuffelio istorijos institutas)

Sejmiki powiatowe za panowania Augusta III przez pryzmat konfliktów lokalnych

Pavietų seimeliai Augusto III valdymo laikotarpiu žvelgiant per lokalinių konfliktų prizmę

11.20–11.35

Dr. Monika JUSUPOVIĆ (Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla PAN / Lenkijos mokslų akademijos Tadeuszo Manteuffelio istorijos institutas)

Ewolucja sejmików litewskich na przestrzeni panowania Augusta III i Stanisława Augusta na przykładzie sejmiku trockiego

Lietuvos seimelių evoliucija Augusto III ir Stanislovo Augusto valdymo laikotarpiu remiantis Trakų seimelio pavyzdžiu

11.40–11.55

Prof. habil. dr. Aleksandra SKRZYPIETZ (Uniwersytet Śląski w Katowicach / Silezijos universitetas Katovicuose)

Zabiegi o przejęcie dóbr neuburskich – Hieronim Florian Radziwiłł i jego narzeczona Maria Franciszka Wittelsbach

Pastangos perimti Neuburgo valdas: Jeronimas Florijonas Radvila ir jo sužadėtinė Marija Pranciška Vitelsbach

2026 03 12

12.00–12.15

Dokt. Weronika PASZEK (Uniwersytet Śląski w Katowicach / Silezijos universitetas Katovicuose)

Majątki Sobieskich w kręgu zainteresowań i polityki rodu Radziwiłłów
Sobieskių valdos Radvilų politikos ir interesų lauke

12.20–12.40 **Diskusija / Dyskusja**

12.40–14.00 **Pietų pertrauka / Przerwa obiadowa**

14.00–15.40 **II posėdis / II sesja. ASMENYBĖS: POLITIKAI. KARIAI. DVASININKAI / POSTACIE: POLITYCY. ŻOŁNIERZE. DUCHOWNI**

Moderuoja / Moderator doc. dr. Robertas JURGAITIS

14.00–14.15

Dr. Angelika BLINDA (Uniwersytet Śląski w Katowicach / Silezijos universitetas Katovicuose)

Michał Jan Pac (1730–1787) – przyczynek do badań nad emigracyjnymi losami marszałka generalnego litewskiego konfederacji barskiej

Mykolas Jonas Pacas (1730–1787) – indėlis į Baro konfederacijos Lietuvos generalinio maršalo emigracijos laikotarpio tyrimus

14.20–14.35

Dr. Ewa ZIELIŃSKA (Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla PAN / Lenkijos mokslų akademijos Tadeuszo Manteuffelio istorijos institutas)

Biogramy Tyzenhauzów w PSB jako punkt wyjścia do badania wpływu zamożności szlachty litewskiej na jej aktywność polityczną

Tyzenhauzų biogramos Lenkijos biografiniame žodyne kaip išeities taškas tirti Lietuvos bajorijos ekonominio pajėgumo įtaką jos politiniam aktyvumui

14.40–14.55

Dr. Tomasz SZWACIŃSKI (Instytut Kultury Polskiej Uniwersytetu Warszawskiego / Varšuvos universiteto Lenkijos kultūros institutas)

Ksiądz Florian Hrebnicki (1683–1762) – metropolita bez naukowej biografii
Kunigas Florijonas Hrebnickis (1683–1762) – metropolitas be mokslinės biografijos

15.00–15.15

Prof. habil. dr. Arkadiusz JANICKI (Uniwersytet Gdański / Gdansko universitetas)
Antoni Chlewiński i powstanie w Szawlach 16 kwietnia 1794 r.
Antanas Chlevinskis ir sukilimas Šiauliuose 1794 m. balandžio 16 d.

15.20–15.40 **Diskusija / Dyskusja**
15.40–16.00 **Kavos pertrauka / Przerwa na kawę**

16.00–17.20 **III posėdis / III sesja. DVASINIS GYVENIMAS / ŻYCIE DUCHOWE**
Moderuoja / Moderator prof. habil. dr. Andrei MACUK

16.00–16.15

Dr. Jan BULAK (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie / Popiežiškasis Jono Pauliaus II universitetas Krokuvoje)
Pomiędzy barokiem i oświeceniem – dwa synody litewskie z połowy XVIII wieku i ich praca nad poprawą stanu duchownego

Tarp Baroko ir Apšvietos: du XVIII a. vidurio Lietuvos sinodai ir jų veikla siekiant pagerinti dvasininkijos būklę

16.20–16.35

Prof. dr. Vaida KAMUNTAVIČIENĖ (Vytauto Didžiojo universitetas / Uniwersytet Witolda Wielkiego)
Kauno Šv. Kryžiaus bažnyčios kunigų testamentai: tarp Baroko ir Apšvietos

Testamenty duchownych kościoła pw. Świętego Krzyża w Kownie: między barokiem a oświeceniem

16.40–16.55

Robert WALTERSKI (Uniwersytet Gdański / Gdansko universitetas)
Między miłosierdziem a praktyką medyczną: kryteria przyjmowania pacjentów do szpitala bonifratrów w Wilnie w świetle osiemnastowiecznej etyki medycznej

Tarp gailestingumo ir medicinos praktikos: pacientų priėmimo į Vilniaus bonifratrų ligoninę kriterijai XVIII a. medicinos etikos požiūriu

2026 12 03

17.00–17.20 **Diskusija / Dyskusja**

18.00–19.00 **APSKRITOJO STALO DISKUSIJA „XVIII amžiaus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės tyrimai: *quo vadis*?”**

DYSKUSJA OKRĄGŁEGO STOŁU „Badania nad Wielkim Księstwem Litewskim w XVIII wieku: *quo vadis*?”

Dalyvauja / Uczestnicy

dr. Lina BALAIŠYTĖ, prof. dr. Valdas RAKUTIS, habil. dr. prof. Dariusz ROLNIK, dr. Adam STANKEVIČ, doc. dr. Asta VAŠKELIENĖ, habil. dr. prof. Andrzej ZAKRZEWSKI

Moderuoja / Moderatorzy

doc. dr. Robertas JURGAITIS, dr. Ramunė ŠMIGELSKYTĖ-STUKIENĖ

19.00–20.00 **Vakarienė / Kolacja**

2026 m. gruodžio 4 d., penktadienis /
4 grudnia 2026 r., piątek

9.00–17.30

Valdovų rūmų muziejus, Vestibiulio auditorija

Pałac Wielkich Książąt Litewskich, Audytorium

9.00–10.40 **IV posėdis / IV sesja. RAŠTIJOS TYRIMAI / BADANIA NAD PIŚMIENNICTWEM**

Moderuoja / Moderator dr. Lina BALAIŠYTĖ

9.00–9.15

Prof. habil. dr. Tomasz CHACHULSKI (Instytut Badań Literackich PAN w Warszawie / Lenkijos mokslų akademijos Literatūros tyrimų institutas)

Jak napisać nową historię literatury XVIII wieku?
Kaip parašyti naują XVIII amžiaus literatūros istoriją?

9.20–9.35

Doc. dr. Asta VAŠKELIENĖ (Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas / Instytut literatury i folkloru Litwy)

Ašaros pagal kanoną: jautrumo ribos XVIII a. Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės lotyniškojoje proginėje poezijoje

Łzy według kanonu: granice uczuciowości w łacińskiej poezji okolicznościowej Wielkiego Księstwa Litewskiego w XVIII wieku

9.40–9.55

Dr. Rūta MIŠKINYTĖ (Vilniaus universitetas / Uniwersytet Wileński)

Skurdas XVIII a. Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės diduomenės atstov(i)ų laidotuvių pamoksluose

Ubóstwo w kazaniach pogrzebowych szlachty Wielkiego Księstwa Litewskiego w XVIII wieku

2026 12 04

10.00–10.15

Prof. habil. dr. Wojciech KALISZEWSKI (Instytut Badań Literackich PAN w Warszawie / Lenkijos mokslų akademijos Literatūros tyrimų institutas)

Wileńskie i podwileńskie topografie w poezji Adama Naruszewicza

Vilnietiškoji ir Pavilnio topografija Adomo Mickevičiaus poezijoje

10.20–10.40 Diskusija / Dyskusja

10.40–11.00 Kavos pertrauka / Przerwa na kawę

11.00–12.40 V posėdis / V sesja. ŠALTINIŲ ATODANGOS / ODKRYCIA ŹRÓDŁOZNAWCZE

Moderuoja / Moderator dr. Adam STANKEVIČ

11.00–11.15

Prof. habil. dr. Adam PERŁAKOWSKI (Uniwersytet Jagielloński w Krakowie / Jogailos universitetas Krokuvoje)

Rękopiśmienny diariusz Franciszka Szyrmy, podstarościego grodzkiego pińskiego z lat 1667–1732. Zagadnienia edytorskie

Pinsko pilies teismo paseniūnio Pranciškaus Širmos rankraštinis 1667–1732 metų dienoraštis. Publikavimo klausimai

11.20–11.35

Dr. Vika VELIČKAITĖ (Vytauto Didžiojo universitetas / Uniwersytet Witolda Wielkiego)

„Atminimas ne vežimas...“. Daugiakalbystės pavyzdys M. K. Radvilos Žuvelės dvare

„Pamięć nie wóz – nie cięży...“ Przykład wielojęzyczności na dworze M. K. Radziwiłła Rybieńki

11.40–11.55

Dr. Edvards SELIŠKA (Uniwersytet Łotwy / Latvijos universitetas)

Konserwatyzm czy pragmatyzm – szlachta inflancka a próby reformy państwa (1733–1748)

Konservatizmas ar pragmatizmas? Livonijos bajorija ir bandymai reformuoti valstybę 1733–1748 metais

12.00–12.15

Prof. habil. dr. Dorota DUKWICZ (Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla PAN / Lenkijos mokslų akademijos Tadeuszo Manteuffelio istorijos institutas)

Entretiens króla Stanisława Augusta z ambasadorem Stackelbergiem jako źródło do badania spraw Wielkiego Księstwa Litewskiego?

Valdovo Stanislovo Augusto ir ambasadoriaus Stackelbergo „Entretiens“ kaip šaltinis Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės istorijai tirti?

12.20–12.40 **Diskusija / Dyskusja**

12.40–14.00 **Pietų pertrauka / Przerwa obiadowa**

14.00–15.20 **VI posėdis / VI sesja. LIETUVA EUROPOS DISKURSE / LITWA W DYSKURSIE EUROPEJSKIM**

Moderuoja / Moderator prof. habil. dr. Dariusz ROLNIK

14.00–14.15

Dr. Jacek KORDEL (Uniwersytet Warszawski / Varšuvos universitetas)

Rzeczpospolita jako kraj niedźwiedzi. Polska i Litwa w europejskich wyobrażeniach przełomu XVII i XVIII wieku

Respublika kaip lokių kraštas. Lenkija ir Lietuva europiečių vaizduotėje XVII ir XVIII amžiuje

14.20–14.35

Doc. dr. Domininkas BURBA (Vytauto Didžiojo universitetas / Uniwersytet Witolda Wielkiego)

Vilnius ir Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės žemės aštuoniolikto šimtmečio kelionių vadovuose po Europą

Wilno i ziemie Wielkiego Księstwa Litewskiego w osiemnastowiecznych europejskich przewodnikach podróżniczych

14.40–14.55

Prof. habil. dr. Danuta KOWALEWSKA (Uniwersytet Mikolaja Kopernika w Toruniu / Torunės Mikalojaus Koperniko universitetas)

Litwa i Litwini w literaturze polskiej XVII–XVIII wieku
Lietuva ir lietuviai XVII–XVIII amžiaus lenkų literatūroje

2024 09 12

15.00–15.20 **Diskusija / Dyskusja**
15.20–15.40 **Kavos pertrauka / Przerwa na kawę**

15.40–17.00 **VII posėdis / VII sesja. PRIVATI ERDVĖ / PRZESTRZEŃ PRYWATNA**
Moderuoja / Moderator dr. Rūta MIŠKINYTĖ

15.40–15.55
Prof. habil. dr. Iwona JANICKA (Uniwersytet Gdański / Gdansko universitetas)
Niewierność małżeńska – protokoły sądu ziemskiego powiatu rosieńskiego z końca XVIII wieku jako źródło do badania relacji małżeńskich. Przypadek Teofilii z Zaleskich Przewłockiej i Franciszka Przewłockiego

Sutuoktinių neištikimybė: XVIII a. pabaigos Raseinių žemės teismo dokumentai kaip šaltinis šeimos santykiams tirti. Teofilijos Zaleskos-Pševlockos ir Pranciškaus Pševlockio atvejis

16.00–16.15
Dr. Gabrielė JASIŪNIENĖ (nepriklausoma tyrėja / niezależny badacz)
Žemaitijos bajorijos elito heraldika XVII–XVIII a.: kilmė, tradicija, galia

Heraldyka elity szlacheckiej Żmudzi w XVII–XVIII wieku: pochodzenie, tradycja, władza

16.20–16.35
Dr. Jolita SARCEVICIENĖ (Lietuvos istorijos institutas / Instytut Historii Litwy)
Kaip prancūzė Abiejų Tautų Respublikos merginas ugdė: Jeanne-Marie Leprince de Beaumont ir jos „Vaikų žurnalas“

Jak Francuzka kształciła dziewczęta w Rzeczypospolitej Obojga Narodów: Jeanne-Marie Leprince de Beaumont i jej „Magazyn dla dzieci”

16.40–17.00 **Diskusija / Dyskusja**
17.00–17.30 **Konferencijos apibendrinimas / Podsumowanie konferencji**

Naujo žurnalo „XVIII amžiaus studijos“ numerio pristatymas / Prezentacja nowego numeru rocznika „XVIII amžiaus studijos“

Pranešimų trukmė 15 min. / Czas wystąpienia 15 minut

Po kiekvieno pranešimo iki 5 min. skiriama klausimams ir atsakymams /
Po każdym referacie przewidziano do 5 minut na pytania i odpowiedzi

Konferencijos kalbos: lietuvių ir lenkų (sinchroninis vertimas) /
Języki konferencji: litewski i polski (tłumaczenie symultaniczne)

Konferencijos mokslinis komitetas / Komitet Naukowy Konferencji

Dr. Ramunė Šmigelskytė-Stukienė (Nacionalinis muziejus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai, Lietuvos istorijos institutas / Muzeum Narodowe – Pałac Wielkich Książąt Litewskich, Instytut Historii Litwy), **komiteto pirmininkė / przewodnicząca komitetu**

Dr. Lina Balaišytė (Lietuvos kultūros tyrimų institutas / Instytut Badań Kultury Litwy)

Doc. dr. Vydas Dolinskas (Nacionalinis muziejus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai, Vilniaus universitetas / Muzeum Narodowe – Pałac Wielkich Książąt Litewskich, Uniwersytet Wileński)

Doc. dr. Robertas Jurgaitis (Lietuvos istorijos institutas / Instytut Historii Litwy)

Prof. dr. Valdas Rakutis (Lietuvos Respublikos Seimas, Klaipėdos universitetas / Sejm Republiki Litewskiej, Uniwersytet Kłajpedzki)

Dr. Adam Stankevič (Lietuvos istorijos institutas / Instytut Historii Litwy)

Konferencijos koordinatorės / Koordynatorzy konferencji

Ieva Steckė (Lietuvos istorijos institutas / Instytut Historii Litwy)

Ignė Grigaitytė (Nacionalinis muziejus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai, / Muzeum Narodowe – Pałac Wielkich Książąt Litewskich)

Kontaktai / Kontakt:

smigelskyte.stukiene@gmail.com;
igne.gaityte@valdovurumai.lt
tel. +370 684 48 885

Išleisti XVIII amžiaus studijų tomai/
Wydane tomy Studiów osiemnastowiecznych

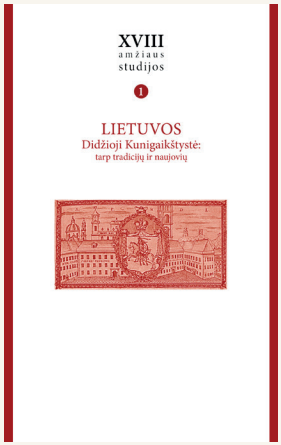

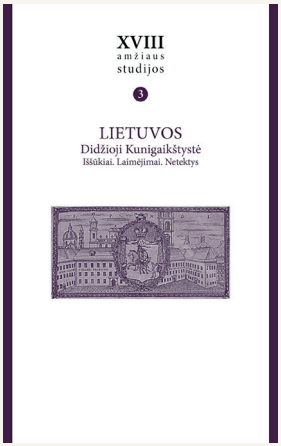

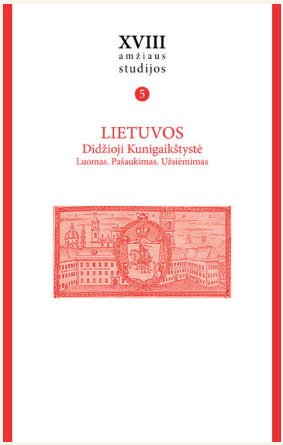

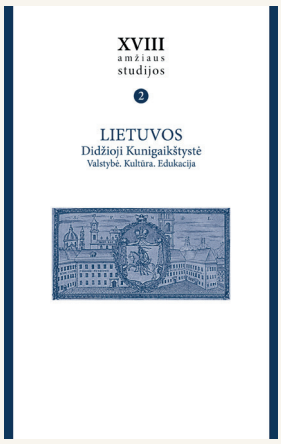

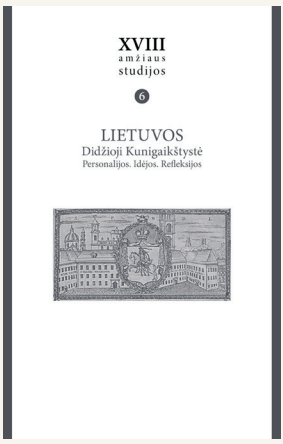

Išleisti XVIII amžiaus studijų tomai/
Wydane tomy Studiów osiemnastowiecznych

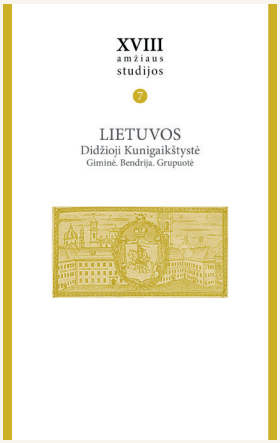

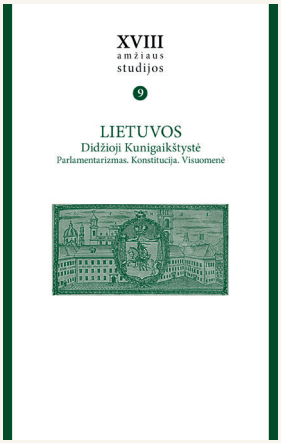

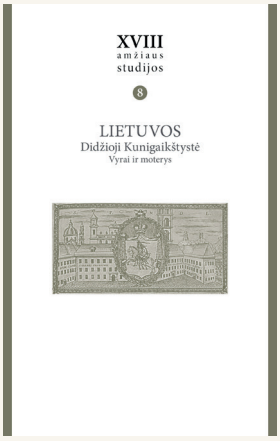

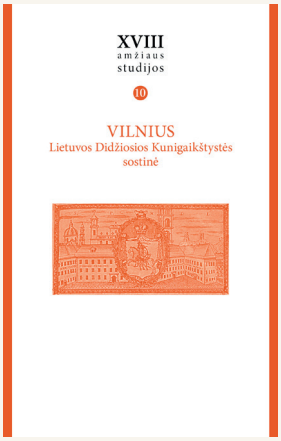

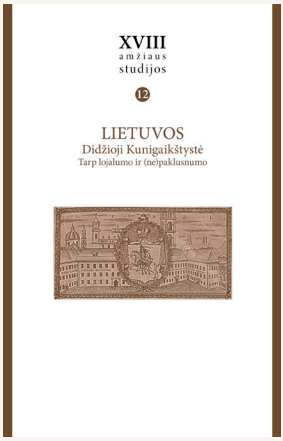

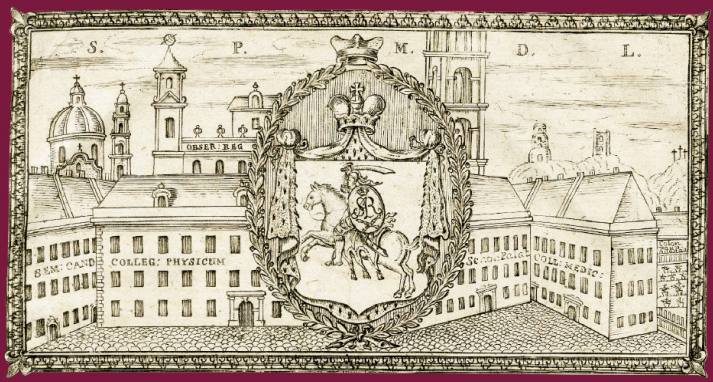

Vinjetė iš Lietuvos vyriausiosios mokyklos 1786–1787 mokslo metų paskaitų prospekto *Prospectus lectionum in Alma Academia et Universitate Vilnensi,* Vilnae: Typis Sacrae Regiae. Majestatis, 1786. Vilniaus universiteto biblioteka.

Viršelyje panaudota iliustracija iš leidinio: M. Dogiel, *Codex diplomaticvs Regni poloniae et magni Dvcatvs litvaniae...,* t. 5, Vilnae, 1759. Lietuvos istorijos instituto biblioteka

Pirmame priešlapyje – Andreikiškių palivarko žemėlapio fragmentas, 1786. Lietuvos valstybės istorijos archyvas, f. 1292, ap. 1, b. 98.

Organizatoriai / Organizatorzy

VALDOVŲ RŪMŲ MUZIEJUS

LIETUVOS ISTORIJOS INSTITUTAS

Partneris / Partner

Lenkijos Respublikos ambasada Vilniuje